

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/37/2016
Identifikačné číslo spisu: 8114213395
Dátum vydania rozhodnutia: 13.04.2016
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8114213395.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu M. Y., bývajúceho v L. XXX, zastúpeného JUDr. Dušanom Maruščákom, advokátom v Stropkove, Námestie SNP 538/1, proti žalovanej LENOIR SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom v Prešove, Ľubochnianska 5, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a iné, vedenej Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 19C/29/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. októbra 2015 sp. zn. 12CoPr/3/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu v Prešove (ďalej len "súd prvého stupňa" alebo „prvostupňový súd“) z 9. júna 2015 č. k. 19C/29/2014-111, ktorým došlo k zamietnutiu žaloby a nepriznaniu náhrady trov konania žalovanej; okrem toho tiež nepriznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania. Považoval za správny názor, podľa ktorého dôvod okamžitého skončenia pracovného pomeru môže založiť porušenie striktného zákazu zamestnávateľa požívať počas zahraničnej pracovnej cesty alkoholické nápoje, keď aj vzhľadom na svedecké výpovede bolo treba mať za podložený záver prvostupňového súdu, že žalobca javil známky požitia alkoholu v čase, keď výkon jeho práce pre zamestnávateľa trval.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu s vrátením mu veci na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím mu možnosti konať pred súdom a nedostatkom procesnej spôsobilosti a nedostatočného zastúpenia účastníka konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ a c/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Rozsudok odvolacieho súdu považuje za arbitrárny (nedostatočne odôvodnený), založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a i vykonané dokazovanie je podľa neho neúplné. Zavinené

nesplnenie, či porušenie povinnosti, prinajmenšom z nedbanlivosti, musí byť zamestnávateľom preukázané a domnienka požitia alkoholických nápojov je neprípustná. Zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu podľa dovolateľa zakladá tiež to, že tento súd absurdne považoval výkon jeho práce za nepretržitý, trvajúci 24 hodín 7 dní v týždni. Za vadu konania a teda za dôvod pripúšťajúci dovolanie podľa § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. považuje aj skutočnosť, že osoba, ktorá konala v mene žalovanej spoločnosti ako jej zástupca, nemala na toto oprávnenie, keďže nespĺňa náležitosti ust. § 21 ods. 1 O. s. p. a jej oprávnenie konať nebolo preukázané ani podľa § 21 ods. 5 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach §§ 237 a 238.

Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

Dovoláním žalobcu nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa dovolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovoláním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v práve citovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľa, podľa ktorej mal dovolací súd svojím postupom odňať účastníkovi konania v tejto veci (teda i dovolateľovi) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným) a rovnako, či je dôvodnou námietka nedostatku procesnej spôsobilosti a nedostatku riadneho zastúpenia žalovanej (§ 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za

následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, priznávaných mu O. s. p. alebo inými predpismi procesného práva. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a dôsledkom takéhoto jeho postupu bolo nerešpektovanie niektorého procesného práva účastníka alebo aj viacerých takýchto práv [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku". Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolateľ tak nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

Pokiaľ dovolateľ namieta, že postup súdu v procese obstarávania si ním skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že pri neúplnosti ani nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (tu por. R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 alebo 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len" charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu opäť por. R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v zmysle § 237 O. s. p. vadou konania. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (v tejto súv. por. napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

V prejednávanej veci potom nemohla obstať ani námietka výskytom vady podľa § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený), majúcej podľa dovolateľa spočívať v tom, že za žalovanú obchodnú spoločnosť v konaní vystupovala osoba menom N. bez toho, aby na to takýto zástupca mal oprávnenie.

Dôvod zmätočnosti konania, o ktorom je tu reč, totiž prakticky vôbec neprichádza do úvahy u osôb právnických, akou je aj žalovaná spoločnosť s ručením obmedzeným z tejto veci (tu por. i § 18 ods. 2 písm. d/ Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení - ďalej len „O. z.“ a § 56 ods. 1 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), ale len u osôb fyzických (ktorý status naopak v tejto veci z účastníkov prislúcha výlučne žalobcovi). U fyzických aj právnických osôb síce platí, že ich procesná spôsobilosť (spôsobilosť samostatne konať pred súdom) sa kryje s hmotnoprávnou spôsobilosťou vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti, teda so spôsobilosťou na právne úkony (§ 20 O. s. p.), kým však u osôb fyzických sa obe diskutované spôsobilosti nadobúdajú v plnom rozsahu plnoletosťou (§ 9 ods. 1), za určitých (zákonom predpísaných) okolností môže dôjsť k pozbaveniu spôsobilosti na právne úkony alebo k obmedzeniu v takejto spôsobilosti (§ 10 ods. 1 a 2 O. z.) a podmienkou existencie takýchto spôsobilostí (hoc aj len v obmedzenom rozsahu) je už skoršie nadobudnutie inej spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva (na ktorej je závislá i spôsobilosť byť účastníkom konania podľa práva procesného, tu por. tiež § 19 O. s. p. a § 7 ods. 1 O. z.), u právnických osôb zapisovaných do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra je deň nadobudnutia procesnej spôsobilosti takejto osoby v neobmedzenom rozsahu i jej spôsobilosti byť účastníkom konania totožný a je ním deň (účinnosti) zápisu do príslušného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak (§ 19a ods. 2 O. z.) a spôsobilosť nadobúdať práva a povinnosti tu môže byť obmedzená len zákonom (odsek 1 ostatného z vyššie spomínaných ustanovení). Ak procesnú spôsobilosť právnickej osoby nemožno obmedziť inak než zákonom a zákona vyslovujúceho obmedzenie niet, musí byť tiež vylúčené, aby mohol vzniknúť nedostatok procesnej spôsobilosti.

Dovolateľ namietaním nedostatku oprávnenia ním uvádzanej fyzickej osoby konať v mene žalovanej (ako jej zástupca) pritom v skutočnosti nenamietal absenciu procesnej spôsobilosti jedného z účastníkov konania (žalovanej), ale to, že konanie pred súdmi nižších stupňov prebehlo (právne) bez žalovanej (tým, že neoprávneným konaním N. za žalovanú mal vzniknúť nedostatok pri reprezentácii spoločnosti - či už v hmotnoprávných alebo procesnoprávných vzťahoch). I keď takýto postup by mohol zakladať inú, než v tomto prípade dovolateľom tvrdenú zmätočnosťnú vadu a to vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie účastníkovi konania postupom súdu možnosti konať pred súdom), domáhať sa vyvedenia dôsledkov z jej výskytu môže len účastník takýmto postupom dotknutý na svojich právach a to za súčasného splnenia ďalšej podmienky, ktorou je možnosť pre neho priaznivejšieho výsledku konania nezaťaženeho žiadnou zmätočnosťnou vadou. Ani o taký prípad však v prejednávanej veci nešlo, keď účastníkom majúcim byť ukráteným na procesných právach nemal byť žalobca, ale žalovaná (ktorá dovolanie nepodala) a výsledkom konania pred súdmi oboch nižších stupňov bolo zamietnutie žaloby (zbavujúce žalovanú subjektívneho oprávnenia brojiť proti rozhodnutiam prvostupňového i odvolacieho súdu i vtedy, ak by na to inak objektívne existoval dôvod).

Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná žiadna zo žalobcom tvrdených procesných väd podľa § 237 ods. 1 písm. c/ a f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., dovolací súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodnuté bolo podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinił neprípustným dovolaním žalobca, žalovanej v takomto konaní preukázateľne trovy majúce sa nahradiť nevznikli a nebol preto dôvod na uplatnenie ktorejkoľvek výnimky z pravidla, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania skončeného zastavením nemá právo na náhradu jeho trov.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

